

Zapadni Balkan bez novih vjetroelektrana u 2022. godini.

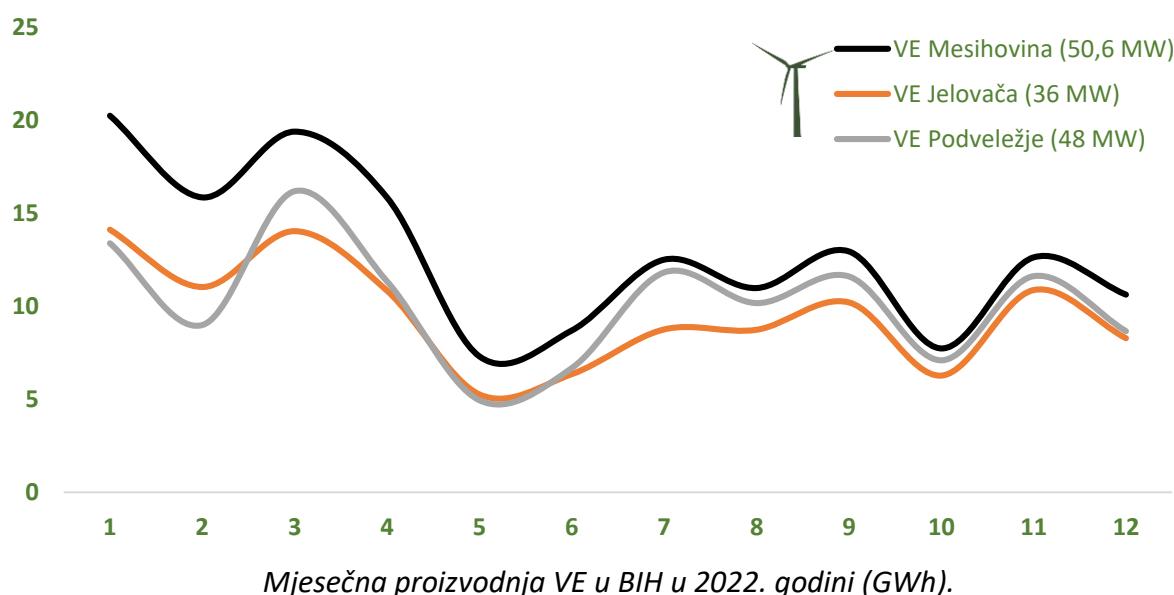
U 2022. godini u Bosni i Hercegovini vjetroelektrane (VE) su proizvele 392 GWh električne energije što je za 2% više u odnosu na prethodnu godinu. Udio proizvedene energije iz VE u ukupnoj proizvodnji (15 TWh) je još uvijek zanemariv i iznosi manje od 3%. Maksimalna mjesecačna proizvodnja VE u 2022. godini zabilježena je u martu u iznosu od 49,6 GWh a minimalna u maju 17,5 GWh.

Posmatrajući pojedinačnu proizvodnju, najveći vjetropark Mesihovina proizveo je 155 GWh, VE Podveležje 122 GWh i VE Jelovača 115 GWh električne energije.

Kao pokazatelj efikasnosti rada VE, u praksi se najčešće koristi faktor kapaciteta (engl. capacity factor) koji predstavlja omjer aktuelne prizvedene električne energije i maksimalno moguće proizvodnje. Moderne vjetroturbine proizvode u prosjeku 3 GWh električne energije godišnje za svaki instalirani MW kapaciteta.

Sudeći prema ostvarenoj proizvodnji u 2022. godini najefikasnija je bila VE Jelovača sa blizu 3.200 radnih sati odnosno faktorom kapaciteta od 36% što pokazuje da je za 1 MW instalirane snage ostvarila godišnju proizvodnju od 3,2 GWh.

VE Podveležje imala je najmanji broj radnih sati (2.500) uz ostvareni faktor kapaciteta od 29%.

Prema podacima europske asocijacije industrije vjetra (WindEurope, www.windeurope.org), na europskom kontinentu u 2022. godini instalirano je

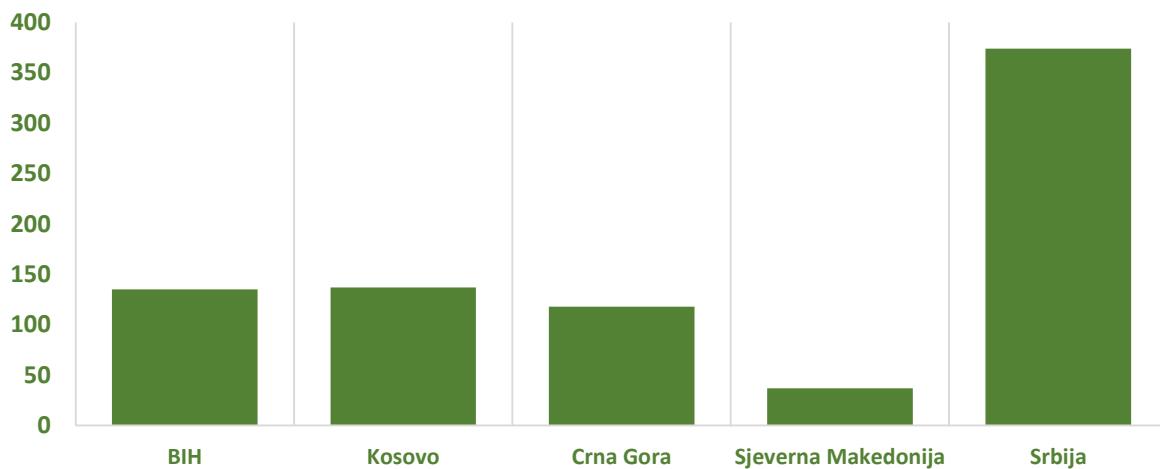
19,1 GW novih VE te je ukupna snaga svih VE u Europi dostigla iznos od 255 GW.

VE u Europi su u 2022. godini proizvele 489 TWh što je ujedno i historijski najveća zabilježena proizvodnja. Pomenuta proizvodnja je bilo dosta da pokrije 17% ukupnog konzuma u europskoj sinhronoj konekciji. Prosječan faktor kapaciteta vjetroelektrana na kopnu iznosio je 24% dok je prosječna snaga novih instaliranih vjetroturbina bila 4,1 MW. Lider po instalisanoj snazi vjetroelektrana je Njemačka sa čak 66,3 GW.

Kada je u pitanju region Zapadnog Balkana u 2022. godini nije izgrađena niti jedna nova VE. Zanimljivo je da su u regionu

jugoistočne Europe samo Grčka (230 MW) i Turska (867 MW) izgradile nove kapacitete. U zemljama Zapadnog Balkana (Albanija, BiH, Crna Gora, Kosovo, Srbija i S.Makedonija) ukupni instalirani kapacitet VE dostigao je 801 MW, s tim što je Albanija jedina zemlja jugoistočne Europe koja u svom proizvodnom portofoliu nema niti jednu VE. U Europskoj uniji, Malta je jedina države bez vjetroelektrana.

Pregled instaliranih kapaciteta VE po zemljama Zapadnog Balkana dat je na narednoj slici:

Instalirani kapacitet VE u zemljama Zapadnog Balkana u 2022. godini (MW).

Posljednja izgrađena VE u BiH puštena je u rad u januaru 2021. godine (VE Podveležje). Trenutni ukupni instalirani kapacitet vjetroelektrana u BiH dostigao je iznos 134,6 MW. Prema najavama u narednoj dekadi očekuje se integracija više od 2 GW novih vjetroelektrana u elektroenergetski sistem BiH. Ono što je karakteristično za proces integracije je jako spora realizacija ovih projekata. Razlozi za izostanak realizacije mogu se tražiti u kompleksnoj i dugotrajnoj administrativnoj proceduri ishodenja dozvola, ograničen pristup finansijskim sredstvima, inflacija, globalni trend usporena i kašnenja u isporuci vjetroagregata.

